

LES FESTES
DE
Sant Chordi
y els Festers.

Al Llechidor.

*Explicació de tots els actes de la Festa
de Sant Chordi, tots els dies
dies 22, 23 y 24 de Abril.*

*Esta explicació escrita en vers y en
costum valensià es satírica.*

*Es te llibret conté cuaranta dèsimas
gustoses de llechir.*

Añ 1895.

Es propiedad de Federico Hellin
y no podrá reimprimirse sin su permiso.

Imprenta de José Perez Botella
calle de San Nicolás, 6

Dia 22 de Abril

1.^a

Dia ventidos de Abril,
 Cuant la aurora anunsia el dia,
 Entra el goch y la alegria
 En esta siutat fabril;
 Un regosijo infantil
 Es l' anunsi de les festes;
 Homens, dones, chics, chiquetes
 Deixen el llit de rondó,
 Perque els crida del cantó
 El chellit de les cornetes.

2.^a

Apenes canta el pollastre
 A puntar la claror,
 Entra el dia y la foscor,
 Canta el sereno les quatre;
 El un amic crida al atre
 Tiranli pedra al balcó,
 Aquell s' asoma en faldó
 Sense por de costiparse;
 La festa va á comensarse
 Que Alcoy li fa al seu Patró.

3.^a

Apenes micha hora pasa,
 Cuant les quatre y micha son,
 Paréis que s' acabe el mon
 Acudin tots á la plasa;
 Y com qui está en una basa

Plena de oles y apretóns,
S' apegas el ventre als reñóns
Com les sardines prensades,
Y atisen unes chafades
Qu' el rebenten els pruñóns.

4.^a

A les sinc una campana
Timbra anunsian la funsió,
Y el sarjento Talecó
Romp la festa ó la diana,
Mou la filada de Llana
En un pas-doble imperial,
De aquell bon instrumental
Que els musics del Iris gasten,
Mentres les campanes s' asclen
En reboltech chineral.

5.^a

Per turno van les filades
Per carrers y carreróns,
Y en finestres y balcóns
Veus polles mal pentinades,
Atres mich despitalades
En el vestit arrastránt,
Y aunque de fret tremolánt
Allí les tens asomades,
Mentres pasen les filades
En les músiques tocánt

6.^a

Mou la de Domingo-Miques
Y també la de Cordón,

Y la de Chano que son
 Templats y homens com á piques;
 Si en els Elegáns te fixes
 Vorás colors de molt brillo;
 Montats damunt de un botillo
 Vorás les cavalleries,
 Colánt mes vi en los tres dies
 Que aigua beu un novillo.

7.^a

Aunque tots son alcoyáns
 Sense pasió y bon decoro,
 A les sis no queda un moro
 Per la plasa, tot cristiáns;
 Els primers els Capelláns
 En calsa negra y sotana;
 Continuen la diana
 Els Contrabandistes bravos;
 Después els Sits, y els Navarros
 En morral, bota y canana.

8.^a

Seguixen les Tomasines
 Per orde correlatiu,
 Trastornánt segóns se diu
 A casades y fadrines.
 ;Qué roses porten tan fines!
 Susenes y algún clavell;
 ;Qué achustat el saragüell!
 No dic res les sabatilles,
 Y adorna les pantorrilles
 La calsa rocha en ramell.

9.^a

Ya estudiáns intelichéns
 Que en la festa prenen part
 Y el que menos ha estudiat,
 En Paterna ó en Torréns.
 També ixen molt deséns
 Asturianos ó guerreros,
 La comparsa dels Maseros
 De Gorga y de Finestrat,
 En una muntera al cap
 En lloc de portar sombreros.

10.^a

Recorrént tots els carrérs,
 Les plasetes y arraváls,
 Van els festérs molt formáls
 Obsequiánt als forastérs,
 Que se han deisat sons queférs
 Sols per vore als alcoyáns
 Que en sable y llansa en les mans
 Donen bolta per Alcoy,
 Y allá munt en casa Aloy
 Paren per fer un descáns.

11.^a

Torna á moures el sarau
 Después que han fet un chapí,
 Sobre les sis del matí
 Per el carrer San Nicolau.
 Ya cabo que se fa blau
 Per representar de veres
 Els mimos y frioleres

Al compás dels pasos-dobles,
 Que toquen entre redobles
 Les músiques forasteres.

12.^a

Formáts igual que reclutes
 En banda de gastadors,
 Abaixen els llauradors
 Dels masos de les Chorrutes;
 Ellsmaysehan vist les mans brutes
 No coneixen el arganell,
 Ni el aladre, ni el parrell,
 Ni la aixada, ni el llegó,
 Y seguixen la funsió
 Hasta aplegar al castell.

13.^a

Ya s' acabat la diana;
 Después, com es regular,
 Les comparses á almorsar
 Sen van, porque ya han fet gana;
 Fan rodar la catalana,
 En seba y boñitolet,
 Faves, formache blanquet,
 Arenes, tollina de sorra,
 Tomaquetes en salmorra,
 Pimentóns y algún ditet.

14.^a

A les nou atre tropell
 Cuant entren els Capelláns,
 Un retor molt llech y en guans
 Entra y revisa el castell;

El uno es mosén Sorell,
 El atre mosén Pelades,
 El vicari Pesolades
 Y el rector mosén Pebrella,
 Después la música Vella
 Tocant trinos y monades.

15.^a

Apenes toquen les deu,
 Mou la entrada de cristiáns,
 Distinguinse els Estudiáns
 Tots rots, plens de pols y á peu;
 Davant el tio Rumbeu,
 Sarjento de gran cachasa,
 Fester vell de pura rasa,
 Y el capitá de cristiáns,
 Que els colguen de aleluyáns
 Hasta que entren en la plasa.

16.^a

A les dos de la vesprada
 De chent se forma un inférn;
 Pues del carrer San Visén
 Partix dels moros la entrada,
 Y es acte que á tots agrada
 Per ser hú dels mes formáls:
 ¡Qué moros tan naturáls!
 ¡Qué cabos de gastadórs!
 Y escuadres de batidórs
 En picoles, pics y astráls.

17.^a

A les quatre del castell

El pasech mou, y en tal llans
 Van chuns moros y cristiáns
 Y els musics armant tropell;
 Y ya fester que dù un ramell
 De datils, que val mích duro,
 Atres van fumanse un puro
 Tan gran com un alficós,
 Que els fa traure lo del cos
 Per voler finchir de curro.

18.^a

Es fa denit al contado
 Que el pasech sol acabar,
 Y tot deu sen vá á sopar
 Salsa, borra ó estofado;
 Entonses el alumbrado
 Que ilumina la siútat
 Dona tanta claritat
 Com de día, per ahón vas,
 Degut á la llum del gas
 Y de la electrisitat.

Dia 23 de Abril

19.^a

El ventitrés la campana
 Romp á hora de costum,
 Y acudixen tots al punt
 Y es fa la según diana;
 Después, tal com la lley mana,
 Cada comparsa sen vá
 En música y capellá

A misa, en fe y devosió,
 Y així li paga al Patró
 Tribut el poble alcoyá.
 20.^a

Después sen van á almorsar,
 Y para fer dichestió,
 Sen van per la poblasió
 O á la fira á pasechar;
 Quant les deu van á tocar,
 Sen van á dur el Patró
 En petita prosesó
 Ahon li han de fer la festa,
 Y es selebra á tota orquesta
 Misa machor y sermó.

21.^a

Alcaldes y autoritat
 En guant negre y frac de gala,
 Ixen tots chuns de la sala
 Inclús algún convidat,
 Que es ministre ó diputat,
 Chineral ó senador,
 Y van á Misa machor
 En tota pompa y desensia
 Tots per oir la elocuensia
 Del Pare predicador.

22.^a

La misa es sol acabar
 Als tres cuarts para la una,
 Y desplegat en columna
 Sen va el public á dinar;

Sols se venen á quedar
 Cuatre filades de honor,
 Y estos mogüen gran remor
 Desparánt en bala rasa,
 Cuant acompañen á casa
 Alferes y embaixador.

23.^a

A les quatre en prosesó
 Ix del temple prinsipal,
 Donant bolta chineral
 Per tota la poblasió
 Els dos cleros y el patró,
 Molts gremits y Achuntament,
 Llisensiáts y molta chent
 En blandóns acompañanlo,
 Que en la Ermita está esperanlo
 Casimiro el penitent.

24.^a

Cuant la prosesó está feta
 Y el San Chordi en el altar,
 Sen van mols á descansar,
 O á la fira á la glorieta;
 A les nou mou la retreta,
 Cada hú en el seu farol:
 De manera que ahon se vol,
 Se nota gran claritat,
 Que refleja en la siutat
 Com si al ple estaguera el sol.

Dia 24 de Abril

25.^a

Este dia es el alardo,
 Dia de trons y moti
 Desde les tres del mati
 Que es comensa el contrabando:
 Del contrabandiste el bando,
 Pilla la plasa en bravura,
 Pero el Navarro els captura
 Al matéix peu del castell;
 Els fardos van al bordell,
 De puros de serradura.

26.^a

A les deu una corneta
 A l'silensio toca un toc,
 Y la chent á poc á poc
 Se queda en la boca quieta:
 Al devallar la estafeta
 En la embaixada en la má
 La cual entrega al cristiá:
 La llich y á trosos la enseta,
 Y el cavall y la estafeta
 Trepànt els aires sen vá.

27.^a

Recobra el moro valor
 Apenes sap lo que pasa,
 Y para que entre en la plasa,
 Nomena un embaixador
 Y quatre guardies de honor,

Que se aproximen al fort,
 Y aunque en la plasa ya lloc,
 La chent está apiñonada,
 Y el moro fá una embaixada
 Que els declara guerra á mort.

28.^a

Del castell baixen á terra
 Els cristiáns, buscant als moros,
 Y sense mirar decoros,
 Se entaula sangrienta guerra;
 Els cristiáns capa la serra
 Y escapen capa Barchell;
 El moro fá un desgavell:
 A molts per les armes pasa,
 Y logra guañar la plasa,
 La bandera y el castell.

29.^a

La guerra es sol acabar,
 Replegant morts y ferits,
 Tan contraris com amics,
 Cansats sen van á dinar,
 Uns, arrós en bacallar,
 Atres, olla ó farinetes,
 Algúns, guisado ó monchetes,
 Que de pollastre ó titot,
 Si queda, queda molt poc
 Perque ya es remat de festes.

30.^a

Cuant acaben de dinar
 Tots els festérs, molt ligeros,

Van en los seus cartucheros,
 Als primérs trons á buscar;
 Enseguideta á formar,
 En guerrilla desplegada;
 De modo que aquella vesprada,
 Van desparánt els festérs,
 Recorrént tots els carrérs
 Hasta hora de embaixada.

31.^a

A les quatre de la vesprada
 La embaixada es repetix;
 Pero al revés sosoix
 En la sangrienta chornada:
 La morisma destrosada,
 S'escapa el mur de guañat,
 Tot lo que el mur ha guañat,
 Eu pert sufrint gran destrosa,
 Guañánt mosén Torregrosa,
 Plasa, castell y siutat.

32.^a

Les embaixades son grans,
 Y dos obres molt boniques,
 En versos reáls escrites
 Per algún talént de abáns;
 Els que es presien de alcoyáns,
 Dehuen en este moment
 Al autor intelichent
 Dedicarli una memoria,
 Que ell ya veu desde la gloria

From ^{ca} Juan Perez y Duran